

PE MARTA EN MARIA SINT-KRUIS

Samana Male

21 december 2023, de laatste dagen van een bewogen jaar. De gezelligste dagen van het jaar.

We keken met z'n allen ernaar uit. Het jaarlijks sfeervol Kerstfeest in 't Couvent. Een namiddag van vrede en vreugde samen om elkaar veel geluk en een goede gezondheid te wensen.

Even weg van de gedachten aan die verschrikkelijke oorlogen die ons allen toch op één of andere manier raken.

Hopelijk komt in 2024 vrede voor de onschuldige mensen die enorm lijden bij al dat oorlogsgeweld.

Het Kerstfeest werd afgetrapt door Mr Crampe, de voormalige directeur van de vrouwengevangenis in Brugge. Hij kon ons perfect en op een aangrijpende manier vertellen over het leven en de problemen achter de tralies. Iedereen luisterde geboeid. Achter iedere voordeur schuilt er namelijk een verhaal, dus ook achter iedere gevangenisdeur.

Na dit ernstig gedeelte van de namiddag onderhield onze tweede gast, Roland Vandeveld, ons met zijn warme diepe stem en nam ons mee naar een warm kerstgevoel via vele gekende kerstliedjes die iedereen kon meezingen. De mensen genoten er duidelijk van.

Ook het kerstgebakje en de warme koffie/thee was de aanleiding voor een kerstbabbel. Ook daarvan kon iedereen volop genieten.

Een gezellig en geslaagde namiddag was het zeker; een vredevol samen zijn doorspekt met veel moois.

Het was een gelegenheid om iedereen een mooie kerstdagen te wensen en voor 2024 aan iedereen een gezond en vreugdevol jaar te wensen.

Bij het naar huis gaan kreeg iedereen nog een mooi zakje, gevuld met een wenskaart, het jaarprogramma, een ontbijtkoek en een geschenk van de werkgroep 'Male, waar wij wonen'.

Op naar 2024!

Samana Male - Enkele sfeerbeelden

Colofon

DIENST ABONNEMENTEN
Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen
03 210 08 30
dienst.parochiebladen@kerknet.be

ALGEMENE REDACTIE
Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen
redactie.kerkenleven@kerknet.be
secretariaat.kl@kerknet.be
www.kerkenleven.be

PUBLICITEIT
Trevi plus bvba
Meerlaan 9, 9620 Zottegem
09 360 48 54 • fax 09 367 49 88
katrien.lannoo@treviplus.be
www.treviplus.be

Copyright
Alle teksten, foto's en beeldmateriaal uit **KERK & Leven** zijn auteursrechtelijk beschermd. Zonder toestemming van de uitgever mogen ze op geen enkele wijze worden verspreid. De uitgever is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de advertenties. Lezersbrieven moeten naam en adres vermelden. De redactie behoudt zich het recht teksten in te korten of te weigeren.

KERK & Leven is een uitgave van
Studiecentrum Kerk en Media vzw

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER
Geert De Kerpel

Diocesane redactie Brugge
Liselotte Anckaert, 050 44 49 50,
liselotte.ankaert@kerknet.be
Potterierei 72, 8000 Brugge

Plaatselijke redactie en abonnementen
Rekeningnummer:
BE22 4752 0671 0147
Moerkerkse Steenweg 219/00.01

Foto's Kerk en Leven
Alle foto's zijn genomen door
eigen medewerkers

Hugo Pieters, pastoor-moderator
Federatie Sint-Kruis
Brieversweg 332
tel./fax: 050 35 55 78
pesintkruis@gmail.com

Wilfried Desrumaux, diaken
Kastanjelaan 4
tel. 050 35 83 54
wilfried.desrumaux@telenet.be

Bart Verhelle, diaken decanaat
Moerkerkse Steenweg 391
tel. 0492 316 993
bart.verhelle@live.be

Lien Lecompte
Parochieassistente federatie Sint-Kruis
0477 09 13 49
kerkenlien@gmail.com

Federaal rekeningnummer:
BE77 7510 0283 2642

Secretariaat
Sint-Thomas van Kantelberg
Brieversweg 332
Dinsdag van 9.30 tot 11.00 uur
Vrijdag van 9.30 tot 12.00 uur
tel./fax 050 35 55 78
federatiesintkruis@gmail.com

Secretariaat H. Kruisverheffing
Moerkerkse Steenweg 219/00.01
Maandag van 9.30 tot 11.30 uur
hkruisverheffing@gmail.com

VIERINGEN EN DIENSTEN

Liturgische vieringen

**HK = HEILIGE
KRUISVERHEFFING
ST = SINT-THOMAS
VAN KANTELBERG**

Zaterdag 3 februari in HK
18.00 u. Eucharistieviering
voor overleden ouders en grootou-
ders Inslegers-Deruelle.
Fundatiemis voor Mgr. Delescluze.

Zondag 4 februari in ST
10.30 u. Eucharistieviering
voor Benny Timmerman, echtge-
noot van Marie-Jeanne De Grendel
en voor het welzijn van kleinkind
Elise.

Woensdag 7 februari in HK
09.00 u. Morgengebed
Getijdengebed in de kapel.

Woensdag 7 februari in ST
18.00 u. Fundatiemis
voor de graaf Visart de Bocarmé.

**De omhalingen dit weekend zijn be-
stemd voor de Kerkfabriek.**

Zaterdag 10 februari in ST
18.00 u. Eucharistieviering
voor een overledene.

Zondag 11 februari in HK
10.30 u. Eucharistieviering
voor de leden en overleden leden
van FERM en de Landelijke Gilde.
Fundatiemis voor Mgr. Delescluze

Uit de liturgische kalender

Zondag 4 februari:
Vijfde zondag door het jaar:
Vele zieken geneest Hij (Mc. 1, 29-39).

Maandag 5 februari:
H. Agatha, maagd en martelares:
Agatha is een heilige uit de 3de
eeuw. Over haar leven zijn geen au-
tentieke gegevens bekend. De le-
gende vertelt dat ze onder de vervol-
gingen van Declus sterft voor het
behoud van haar geloof en maag-
delijkheid. Reeds kort na haar dood
wordt ze vereerd. Haar naam is op-
genomen in de Romeinse Canon.
Haar stadgenoten roepen haar met
vertrouwen aan, bijzonder bij de
uitbarstingen van de Etna.

Dinsdag 6 februari:
H. Amandus, bisschop:
Afkomsig uit Aquitanië, wordt
Amandus bisschop gewijd en komt
in de 7de eeuw in ons land. Hij ar-

beidt vooral in Haspengauw, Bra-
bant, Gent en Antwerpen. De abdi-
en van Drongen en van Sint Baafs
en Sint Pieter te Gent zijn door
zijn toedoen gesticht. Hij wordt
korte tijd belast met het bestuur
van het bisdom Tongeren-Maas-
tricht en krijgt de naam: 'Apostel
van Vlaanderen'.

Dinsdag 6 februari:
HH. Miki en gezellen, martelaren:
De kerk herdenkt 26 martelaren:
christenen die gekruisigd zijn in
Nagasaki, Europese missionaris-
sen, Jezuïeten en Franciscanen,
maar ook Japanse religieuzen waar-
onder Paulus Miki en 15 leken: cate-
chisten, tolken, twee artsen en zelfs
kinderen. Biddend en zingend gaan
ze de marteldood tegemoet, elkaar
bemoedigend, wat grote indruk na-
laat op hun ongelovige toeschou-
wers.

Donderdag 8 februari:
H. Josefina Bakhita, maagd:
Geboren omstreeks 1869 in Darfur,
wordt Josefina als slavine verkocht
aan verschillende meesters. Uitein-
delijk komt ze in Italië terecht. Na
haar vrijlating en bekering treedt
ze in bij de Dochters van Naas-
tenliefde (1893). Van 1902 tot haar
dood in 1947 woont zuster Josefina
in het canossianinnenklooster in
Schio (Noord-Italië). Door de inwo-
ners van Schio wordt ze als een hei-
lige beschouwd. Tijdens de twee-
de wereldoorlog nemen velen hun
toevlucht tot zuster Josefina.
Paus Johannes Paulus II verklaart
haar zalig in 1992 en heilig in 2000.
Paus Benedictus XVI noemt haar in
zijn encycliek 'Spe salvi': een toon-
beeld van christelijke hoop.

Donderdag 8 februari:
H. Hiëronymus Emiliani:
Hiëroniëm (1486-1537) te Venetië
geboren, bekeert zich, 25 jaar oud,
tot het christendom. Hij geeft zijn
militaire loopbaan op om zich ge-
heel te wijden aan de armen en we-
zen aan wie hij zijn bezit uitdeelt.
Hij sticht de orde van de Regulie-
re Clerici nabij Bergamo. Zelf door
de ziekte aangetast, sterft hij bij het
verzorgen van de pestlijders.

Zaterdag 10 februari:
H. Scholastica, maagd:
Volgens een bron is Scholastica de
tweelingzus van de H. Benedictus.
Ze leidt een godgewijd leven in de
nabijheid van Monte Casino waar
zij omstreeks 547 overlijdt.

Leven op en rond de parochies

SECRETARIATEN

Sint-Thomas van Kantelberg
Brieversweg 332
Dinsdag van 9.30 tot 11.00 uur
Vrijdag van 9.30 tot 12.00 uur
050 35 55 78
federatiesintkruis@gmail.com
pesintkruis@gmail.com

Heilige Kruisverheffing
Moerkerkse Steenweg 219 /
00.01
Maandag van 09.30 tot 11.30 uur
hkruisverheffing@gmail.com

U kunt ook veel informatie vinden
op onze website
www.parochiessintkruis.be

OPENKERKEN

De kerkgebouwen zijn open voor
persoonlijk gebed en bezinning.
Heilige Kruisverheffing:
dagelijks van 09.30 uur tot 17.00
uur.
Sint-Thomas van Kantelberg:
elke woensdag van 14.00 tot 15.00
uur

PAROCHIAAL ZANGKOOR HK
Repetitie **elke 1ste en 3de woens-
dag om 19.00 uur** in de Emmaüs-
kapel.

**GEMENGD ZANGKOOR CAN-
TATE**
Nieuwjaarsontmoeting op **maan-
dag 29 januari om 20.00 uur** in
de kapel van Sint-Thomas van Kan-
telberg.

WE VERTROUWEN TOE AAN
DE VERREZEN HEER

Rita Van Hulle, 77 jaar, uitvaart-
dienst op 26 januari in Sint-Tho-
mas van Kantelberg.

WE VERWELKOMEN IN ONZE
GEMEENSCHAP

Elena Degrande, gedoopt op 20
januari in de Heilige Kruisverhef-
fing.

FACEBOOK

Neem een kijkje op de facebookpa-
gina van onze federatie - je hoeft
daarvoor geen profiel te hebben
of aan te maken - op de pagi-
na [https://www.facebook.com/Fede-
ratie-Sint-Kruis-110030777310715](https://www.facebook.com/Federatie-Sint-Kruis-110030777310715)

Nog leuker zou zijn als je aanklikt
dat je de pagina leuk vindt.

Om deze pagina "op te leuken"
zijn alle tips of weetjes van Sint-
Kruis welkom. Indien zinvol voor
onze gemeenschap, plaatst paro-
chieassistente Lien ze dan op fa-
cebook. Ook foto's van activiteiten
van de verschillende werkgroepen
zijn leuk. Stuur alles door naar ker-
kenlien@gmail.com.

Wel opletten als u foto's doorstuurt.
In verband met de wet op de priva-
cy is het belangrijk dat al wie op de
foto staat akkoord is om die op fa-
cebook te zetten. Dus wil dit er ze-
ker bij vermelden dat Lien dit dui-
delijk weet.

ERIK GALLE

Gebed

Uw stem, mijn God, soms zou ik
ervan weglopen en zou ik U willen
vragen om mij met rust te laten.

Maar, Gij houdt niet op om me aan
te stoten om recht op te staan

en verder te gaan.

Zo zijt Gij, eenmaal Gij toegang
hebt gekregen laat Gij een heimwee
achter.

Gij zijt als een melodie die steeds
weer oplaait in mij.

Zelfs als ik mijn oren dicht stop, het
helpt niet. Gij zingt in mij en mijn
hart kan U niet weerstaan.

Erik Galle

*Uit 'Getuigenis van leven. De benedicti-
nessen van de priorij Onze-Lieve-Vrouw
van Bethanië te Loppem' - Halewijn*

Herdenkingsviering Michiel Hostens op 21 januari.

Heel wat mensen namen deel aan deze herdenkingsviering.

Het muziekatelier van Kantelberg luisterde de viering op.

Een luisterend oor, een helpende hand

ZIEKENBEZOEK

Je bent ziek of hoogbejaard ...Je wenst bezoek van een parochiale medewerker, contacteer Hedwin De Cuyper 0496 15 16 53 (Sint-Thomas) of de pastoor of diaken (zie colofon)

COMMUNIE

Je kan niet naar de eucharistieviering komen: dan kan de H. Communie aan huis gebracht worden. Contacteer pastoor of diaken (zie colofon).

fon).

TELE-ONTHAAL:

PRATEN IS DE EERSTE STAP, BEL 106.

Vragen over relatieproblemen, eenzaamheid, gezondheid, verslaving, depressie, zelfdoding...? Tele-onthaal is bereikbaar 24 uur op 24, 7 dagen op 7, telefonisch via het noodnummer 106 of online via www.tele-onthaal.be.

ZELFDODING

Vragen over zelfdoding? Je kan anoniem terecht op het **gratis noodnummer 1813**.

Liever chatten dan praten? Surf naar de website, dagelijks van 19.00 tot 21.30 uur www.zelfmoord1813.be

FINANCIËLE OF

MATERIËLE NOODSITUATIE Contacteer de Sint-Vincentiusvereniging St-Kruis

0476 30 80 87 of Open Balie, Baliestraat 5, Brugge, elke dag van 10.00 tot 11.30 uur, telefoon 0493 88 46 87 antoon.vandeputte@telenet.be.

NOOD AAN ONDERDAK

24 uur op 24 en 7 dagen op 7: Regionale Crisisopvang, Katelijnevest 15, Brugge, tel. 050 66 30 81 crisisopvang@cawregiobrugge.be

Zie ook onze website

www.parochiessintkruis.be

Even bezinnen

Neem ook eens een kijkje op onze website www.parochiessintkruis.be

BOEK WERELD

Gebruikte religie

Victor Kal

Alexandr Doegin, een Russische politiek filosoof geboren in 1962, geldt als de ideologische grondlegger van de huidige Russische buitenlandpolitiek en een invloedrijke adviseur van president Poetin. Hij is de oprichter van de Russische Euraziatische Partij en de belangrijkste voorvechter van het eurazianisme, de theorie die stelt dat Rusland een unieke culturele positie tussen Europa en Azië inneemt die onverenigbaar is met westerse liberale waarden. Doegin ziet het liberalisme als een groot kwaad. Een machtsstaat moet ook in de plaats komen van de democratie.

Jarenlang hebben analisten en waarnemers tegenstrijdige opvattingen geuit over de werkelijke invloed van de 60-jarige ideoloog onder de politieke elites van Moskou. Doegin kwam in het wereldnieuws nadat vorig jaar zijn dochter Darya in de Russische hoofdstad door een autobom om het leven kwam.

Moskou heeft de Oekraïense geheime diensten ervan beschuldigd de dochter van Doegin te hebben vermoord, een claim die door Kiev werd afgewezen als "propaganda". Er wordt steeds meer gespeculeerd dat de filosoof zelf mogelijk het doelwit was van de aanval, omdat hij een vooraanstaand pleitbezorger voor de Russische invasie van Oekraïne is.

Klopt dat allemaal? De Amsterdamse filosoof Victor Kal bijt zich vast in de achtergronden en noemt de westerse conservatieve filosofen Julius Evola (1898-1974) en René Guénon (1886-1951). Functioneert in Rusland het orthodoxe geloof in de staatsideologie, dan is dat bij Doegin veel minder duidelijk. Guénon had geadviseerd dat je je het best kunt aansluiten bij een levende traditie, een vitale religie. Voor de van huis uit katholieke Guénon was het katholicisme daartoe geschikt om binnen een traditionalistisch denkkader te functioneren.

Doegin hanteert in zijn geschriften vreemde eschatologische verwachtingen met een finale strijd tussen goed en kwaad. Kal komt tot de conclusie dat Doegins denken helemaal niet religieus is, veeleer magisch en heidens. Doegin leeft in een wijsgerig universum. Kal twijfelt of Doegin Poetins filosoof of 'Raspoetin' is. Hij is wel een machtige figuur. Hij is evenwel meer een esoterische aanhanger. Religie is daarbij eigenlijk een lege doos. Kal haalt de argumenten dan ook onderuit. (eds)

Victor Kal, Poetins filosoof, Alexander Doegin, Prometheus, Amsterdam, 2023, 224 blz., 20 euro, ISBN 978 90 4465 241 3

De Andere Film

Donderdag om 20.00 uur
Kinepolis
Koning Albert I-Laan 200, 8200 Brugge

WIJZIGING TICKET-VERKOOP
 - Aankop online Andere Film
 - Aankop online kinepolis Brugge
 - Aankop aan automaat Kinepolis
 - Aankop aan de kassa Kinepolis

MEER INFO KRIJG JE:
 - Aan onthaal DAF bij zaal 5
 - Telefonisch: F. De Bie 0498 11 42 54
 - Via www.anderefilm.be
 - Via info@anderefilm.be

KINEPOLIS BEREIKBAAR MET OPENBAAR VERVOER DE LIJN

HEEN:
 Station Brugge lijn 2
 (Kinepolis-Station-Centrum-Coise-aukaai) Perron 1 B
 Vertrek: 19.23 u. - Aankomst 19.35 u.
TERUG:
 Vertrek: 22.16 u. lijn 2 naar station Brugge
 Vertrek: 22.46 u. lijn 2 naar station Brugge

TICKETS. 8,50 euro
COSY SEAT: 11,50 euro
Na 10 tickets - 1de gratis

Donderdag 1 februari
EN LOS MARGENES

Spanje 2022 - Regie: Juan Diego Botto - Taal: Spaans - 105'

Vertolking: Penélope Cruz, Luis Tosar, Adelfa Calvo, Juan Diego Botto

Drie verhaallijnen - in een tijdsbestek van 24 uur - smelten samen in deze actuele, sociale aanklacht van de debuterende filmer Juan Diego Botto.

De film begint met het beeld van een oud vrouwtje dat een uitzettingsbevel onder ogen krijgt. Even later wordt Selma, een meisje van 6 jaar, door de politie brutaal van de ontbijttafel weggerukt omdat de huur van het appartement niet is betaald en omdat haar moeder niet thuis blijkt te zijn. En de activistische advocaat Rafa - hij strijdt tegen sociaal onrecht - moet diezelfde dag zijn zoon op tijd afzetten voor een schoolreis en daarna op tijd zijn voor een onderzoek van zijn zwangere vrouw.

'En Los Margenes' is als sociale kroniek een aanklacht tegen de talloze huisuitzettingen: sinds 2008, jaar van de financiële crisis, in 10 jaar tijd ongeveer 400.000, dwz 100 per dag. Een bewogen actueel drama in de geest van de broers Dardenne en Ken Loach, gedragen door de doorleefde vertolkingen van Penélope Cruz en Luis Tosar.

Freddy Sartor
 "De film exploreert de impact van recessie op de relaties tussen koppels, op ouderen en kinderen." *Filmfestival voor de Spaanse*

Aurora's sunrise

Film Amsterdam

Donderdag 8 februari
JUNIPER

Nieuw-Zeeland 2023 - Regie: Matthew J. Saville - Taal: Engels - 94'
Vertolking: Charlotte Rampling, Marton Csokas, George Ferrier e.a.

De Britse Ruth, gekluisterd aan haar rolstoel, trekt noodgedwongen in in het huis van haar zoon in Nieuw-Zeeland. Haar 17-jarige kleinzoon Sam moet dik tegen zijn zin zorgen voor zijn oma, die hij nooit eerder ontmoette. Zij was vroeger oorlogsfotografe en probeert haar pijn te verdoven met haar dagelijkse portie gin. Hij kampt met donkere gedachten na de dood van zijn moeder en werd op school geschorst. Ondanks Ruth's woede-uitbarstingen en hun moeilijke ka-

racters komen zij dichterbij elkaar tot de tijd hen inhaalt.

Ruth, gebaseerd op Savilles avontuurlijke grootmoeder, is het soort personage waar de 77-jarige Charlotte Rampling een patent op heeft: onpeilbaar, complex en tragisch. Licht ontvlambaar is ze, maar ook een onstuimige en geestige vrouw. De chemie tussen haar en de jonge George Ferrier (Sam) draagt de film, die het niet moet hebben van verrassende wendingen. Dit zeer persoonlijke speelfilmdebuut, waar beeldschone scènes voorbij komen, werd terecht een ware filmfestivalhit.

Hilde Vanhoutte

"Charlotte Rampling schittert als alcoholverslaafde oma in 'Juniper.'" *???? De Standaard*

En los margenes

BOEK ROMAN

Dorpsvrouwen

Kristine Bilkau
Bij de burens

Roman • Cossee

Kristine Bilkau

Het vertrouwen in een ander. Dat was toch wat de dorpen van weleer samenhiield? En is het niet wat we vandaag missen? *Bij de burens*, een roman van Kristine Bilkau, volgt twee vrouwen in een dorp waar wantrouwen en afstand houden gemakkelijker zijn dan rekenen op elkaar. Het dorp is te prooi aan verval en is dus al lang niet meer wat het geweest is. Buren mijden elkaar, zelfs zij die een half leven geleden goede vrienden waren, of ze verhuizen zonder dat iemand weet waarheen. Sommigen communiceren zelfs liever via dreigbrieven dan via een gesprek en het opvanghuis

voor jongeren zien velen liever elders heen trekken.

Astrid is al haar hele volwassenen leven arts in het dorp en heeft het zien veranderen, Julia is er met haar man naartoe verhuisd omdat de stad te duur en te druk werd. Bilkau duikt diep in hun alledaagse innerlijke leven.

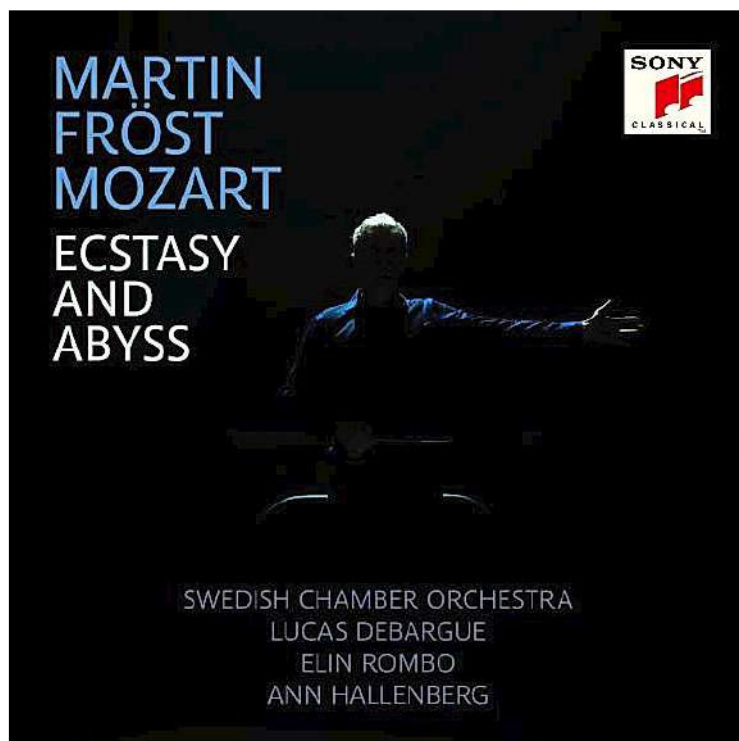
De lezer scrollt met Julia door Instagram, langs perfecte gezinsfoto's, terwijl ze zelf, bijna veertig, nog steeds kinderloos is. En hij hangt met Astrid rond bij haar tante Elsa, die haar huis opruimt met oog op het einde, wat ook Astrid doet terugblikken. „Velen zijn al met pensioen, de eerste ernstige ziekten zijn overwonnen”, klinkt het. „De tijd verstrijkt te snel, vindt ze, door deze gezamenlijk doorleefde hoofdstukken lijkt wat nog kan komen zo uitgestippeld.”

Grootse en kleine gebeurtenissen rijgen zich aan elkaar, seizoenen rollen als golven over elkaar, mensen wijden zich ondanks alles aan alweer een nieuwe dag. Opbeurend kan je dat alles niet noemen, maar *Bij de burens* is wel een helend, troostend boek. Als we alle ballast even kunnen loslaten, bestaat het pure, doodeenvoudige vertrouwen in een ander immers nog wel degelijk. (jvh)

Kristine Bilkau, *Bij de burens*, Cossee, Amsterdam, 2023, 251 blz., 24,99 euro, ISBN 978 94 6452 068 2.

CD KLASSIEK

Door de tranen heen

W.A. Mozart

De Zweed Martin Fröst is zowel klarinettist als dirigent. Hier focust hij op een aantal werken van Mozart die getuigen van een sterke expressiekracht, maar die samenhangen met zowel Mozarts bezoeken aan Praag als aan zijn laatste levensmaanden.

In augustus was Mozart in Praag voor de première van *La clemenza di Tito* (in de feiten Mozarts laatste opera) en hij schreef er het Klarinetconcerto in A major, K. 622, een van zijn laatste instrumentale werken.

Frösts album moet de paradox van het fragiele bestaan en de buitengewone creativiteit van Mozart illustreren. Fröst bekijkt de werken vanuit de biografie van de componist, en meer bepaald van momenten in Mozarts leven waarop de componist op het snijvlak leek te staan tussen triomf en rampspoed, vreugde en depressie, leven en dood.

We horen Mozarts sublieme Klarinetconcert, zijn borrelende Pianoconcert nr. 25 (met Lucas Debargue), zijn vrolijke symfonieën *Praag* en *Jupiter* en sprankelende aria's uit de opera's zoals *La clemenza di Tito* (met Ann Hallenberg). Fröst dirigeert het orkest en haneert tegelijk de klarinet. Fröst is ervan overtuigd dat Mozarts vermogen om "door tranen heen te glimlachen" ons kan helpen de paradoxen van ons eigen leven te begrijpen. (eds)

W.A. Mozart, *Ecstasy & Abyss*, door Swedish Chamber Orchestra en Martin Fröst (clarinet), Sony Classical, 25 euro.